

CIK Trebnje

Predmet: slovenščina, učenje na daljavo

Datum: 26. 5. 2020

Ime in priimek udeleženca/udeleženke:

Pripravila: Zlata Kastelic, prof.

Sledite navodilom, ki so napisana pri posameznih nalogah.

LOVRO KUCHAR - PREŽIHOV VORANC: POTOLČENI KRAMOH, odlomek

V našem kraju je grda šega, da si ljudje radi dajejo priimke. Včasih so taki priimki zelo duhoviti, včasih pa so neumni in brezsmiselni.

Priimke smo si začeli dajati že v šoli, ko smo bili še čisto majhni. Kdo ve, zakaj smo to delali. Ti priimki so se potem držali do groba. Pravo ime se je pozabilo in veljal je le priimek.

Spominjam se majhnega dečka, ki je bil moje starosti in s katerim sva vsa leta skupaj hodila v šolo. Bil je sirota brez staršev in za rejenca pri nekem bogatem kmetu. Bil je čisto majhen kakor krogla in čisto bel. Imel je bele lase, bele obrvi, belo kožo, in ker je nosil tudi hodno obleko, ki je bila bela, kadar je bila oprana, je bil deček podoben kepi snega.

Rekli smo mu Potolčeni kramoh. Navzlic nerazumljivost tega priimka smo ga vsi klicali tako.

Deček je bil na svoj priimek zelo hud. Čudno pa je bilo, da je bil kljub svoji majhnosti tako hud in da so se ga bali veliko močnejši tovariši.

Kadar smo se igrali »piške in jastreb«, je bil navadno za jastreba. Če ga je kaka piška izzvala z njegovim priimkom, jo je gonil tako dolgo, da jo je ujel in potem včasih tako premikastil, da je začela vpiti na pomoč. Prav zato, ker so šolarski tovariši vedeli, da ga priimek tako boli, so ga še huje izzivali.

Nekoč je bil zopet za jastreba. Jaz sem bil piška in lovil me je ob potoku, ki je tekel med jelševjem. Imel sem dolge noge in ni mi bilo nič skočiti čez potok, medtem ko on tega ni mogel ...

»Šleka pac!« sem vpil z druge strani potoka ... »Potolčeni kramoh, skoči na ta breg, če moreš!« In še nekajkrat sem ponovil ...

Nenadoma se je kepa ustavila za neko jelšo in se nehala poganjati za menoj.

»Skoči, Potolčeni kramoh!« sem zavpil še enkrat. Toda kepa se ni premaknila ... **(odlomek)**

1. NALOGA

Odgovori na uvodna vprašanja.

- a) Ali imaš kakšen vzdevek? Ali ga imajo tvoji prijatelji, sošolci?

- b) Kakšni so običajno takšni priimki: duhoviti, zanimivi, žaljivi, nesmiselni, neumni ...?
- c) Kako se osebe odzivajo na takšne vzdevke: se ob tem zabavajo, jih to jezi, postanejo nasilne ...?

2. NALOGA

Preberi besedilo Potolčeni kramoh, ki ga najdeš v prilogi.

- a) **Zapiši.** Kakšen vtis je naredilo besedilo nate: ti je bilo všeč, si se ob njem spomnil na kakšen dogodek iz lastnega življenja, ti ni bilo všeč, ker ...?
- b) **Podčtaj.** Besedilo je
 - umetnostno.
 - neumetnostno.

3. NALOGA

Odgovori na vprašanja.

- a) Kakšne priimke so si dajali ljudje v Vorančevem rojstnem kraju?
- b) Koga se avtor spominja?
- c) Kakšen prizvok je imel njegov priimek?
- d) Kako se je odzival na to ime?
- e) Kako je ta oseba izgledala? Opiši.
- f) Kakšne pa so bile njegove značajske lastnosti? Sklepaj iz vedenja in dogodkov.
- g) Zakaj so ga drugi otroci tako radi izzivali s priimkom?
- h) Tudi Voranc ga je nekoč izzival na ta način. Kaj je bilo moč čutiti v njegovem glasu?
- i) To je Potolčenega kramoha še posebej prizadelo. Kaj je storil?
- j) Česa se je Voranc takrat zbal?
- k) Ko je Voranc pristopil k majhni, nebogljeni kepi za grmovjem, se je zavedel, da delajo on njegovi tovariši dečku veliko krivico. Kakšno?
- l) Dečka trikrat nagovori z njegovim pravim imenom. Kaj hoče s tem izraziti?

4. NALOGA

Kaj pomenijo naslednje besede? Poveži jih z ustreznimi razlagami.

šega	kletvica
sirotej	nezaupanje
psovka	pretepti
nejevera	povedati
izustiti	sirota
nabiti (nekoga)	navada

5. NALOGA

Besedilo je črtica. To je krajša pripoved, ki temelji na čustvenem razpoloženju. Dogajanja ni veliko in je strnjeno.

Pojasni.

a) V katerem delu besedila se izrazito pokaže pisateljevo doživetje, ki je čustveno poudarjeno?

6. NALOGA

Pojdi na internetno stran <http://www.svetizbesed.com/index.php?t=zgodba&i=127>. Preberi jo in ključnim besedam dodaj ustrezne podatke o Prežihovem Vorancu.

ROJSTVO:

DRUŽINA:

ŠOLANJE:

POLITIČNA AKTIVNOST:

DELO:

- črtice
- romani

SMRT:

7. Napiši pismo, v katerem se boš nekomu opravičil, ker si ga žalil.

8. NALOGA

Na spodnjih internetnih straneh si oglej slike Kotelj, Prežihove bajte in koroške pokrajine, kjer je živel in ustvarjal Lovro Kuhar - Prežihov Voranc.

http://www.ravne.si/tic/index1.php?site=vsebina_kat_detail&idz=88&kat=1&name=znam_enitosti&mn=Znamenitosti

<http://www.koroska.si/>